

Gemeente Overbetuwe
t.a.v. het college van B&W
Postbus 11
6660 AA Elst

Uw brief van 23 april 2025	Uw kenmerk	Ons kenmerk 2025-021471	Datum 23 april 2025	Verzonden d.d.
Onderwerp: (2025) Uitvoeringsagenda Bibliotheek Gemeente Overbetuwe		Behandeld door Jasper Baetsleer	Telefoonnummer +31481362211	Bijlage(n)

Geachte leden van het college,

Het college is voornemens om de nieuwe uitvoeringsagenda Bibliotheekwerk Overbetuwe voor de periode van 2024-2028 vast te stellen. Dit heeft consequenties voor de dienstverlening aan onze inwoners.

Alle gemeenten zijn per 2026 verantwoordelijk voor het bibliotheekwerk in de gemeente, dit is geregeld in de nieuwe [Wet Stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen](#) (Wsob). De gemeente krijgt voor deze taak een decentralisatie uitkering van €144.311,- voor 2025 en 2026 in het gemeentefonds. In de uitvoeringsagenda bibliotheekwerk wordt deze uitkering gebruikt voor de dekking van verschillende elementen in het bibliotheekwerk.

Dekking vanuit decentralisatieuitkering bibliotheek jaarlijks	
Afschaffen boetes OBGZ	€18.500,00*
Gratis abonnement tot en met 27 jaar	€3.500,00*
Extra programmamakers leven lang ontwikkelen	€17.000,00
Extra programmamakers cultuur of-by-for-all	€20.000,00
Afschrijving inrichting Huiskamer van Zetten	€20.000,00 **
Ruimere openingstijden Elst, beperken sluitingen Heteren	€54.000,00
Uitbreiding backoffice ter ondersteuning	€11.311,00***
	€144.311,00

Tabel 1. Voorgestelde dekking vanuit de decentralisatie uitkering

Op basis van de kaderstellende rol van de gemeenteraad zoals vormgegeven in artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet verzoekt de gemeenteraad om middelen van de decentralisatie uitkering bibliotheekwerk aan de Bibliotheek Gelderland Zuid te bestemmen en om de volgende wensen en bedenkingen mee te nemen bij de voorgestelde vaststelling:

Het voorstel om de abonnementen tot 27 jaar gratis te maken en de boetes af te schaffen maakt lidmaatschap van de bibliotheek laagdrempelig. Op dit moment blijkt dat het leesplezier onder de jongere generaties sterk daalt en dat het aantal laaggeletterde jongeren stijgt. Het gratis maken van het abonnement neemt een drempel weg bij een doelgroep die op dit moment aandacht vereist op het gebied van hun leesvaardigheid. Echter, leerlingen en studenten kunnen veelal gebruik maken van een bibliotheekvoorziening op de instelling waar zij onderwijs volgen. Dit maakt dat de functies van ontmoeten en het vinden van informatie elders is belegd. De bibliotheek neemt voor deze doelgroep een ontspanningsfunctie in en heeft een belangrijk aandeel op het gebied van cultuur. Het is de vraag hoe groot het gedeelte inwoners is dat baat heeft bij deze maatregel. Dit voorstel kan alleen worden doorgevoerd wanneer het gehele werkgebied waarin OBGZ actief is¹ waardoor de lokale situatie beperkt wordt meegenomen.

Het voorstel om de boetes af te schaffen maakt dat ook lezers die nu afgeschrikt worden door het risico op schulden lid kunnen worden van de bibliotheek. Deze doelgroep heeft in veel gevallen andere schulden of is dichtbij bekend met de gevolgen van schuldenproblematiek wat een dermate barricade opwerpt dat zij geen lid willen worden van de bibliotheek. Door de boetes af te schaffen wordt deze drempel weggenomen. Echter maakt het afschaffen van boetes ook dat de bibliotheek een belangrijk sturingselement verliest op het handhaven van uitleentermijnen. De boete functioneert ook als een pedagogische prikkel die met deze maatregel uit handen wordt gegeven. Dit voorstel kan alleen worden doorgevoerd wanneer het gehele werkgebied waarin OBGZ actief is waardoor de lokale situatie beperkt wordt meegenomen.

Het voorstel om de openingstijden van de vestiging in Elst te verruimen en de sluiting in Heteren te beperken. Dit zijn belangrijke maatregelen die nodig zijn om de bibliotheek in positie te brengen met het oog op de zorgplicht in de nieuwe Wsob. De openingstijden van de bibliotheek in Elst zijn nu relatief beperkt, waar de openingstijden van de bibliotheek in de huiskamer van Heteren relatief uitgebreid zijn. Met deze maatregel wordt meer balans in deze openingstijden gerealiseerd.

Het voorstel om extra programmamakers voor cultuur, taal- en digitale vaardigheden in te zetten. Dit maakt het mogelijk om het aanbod dat de bibliotheek op dit moment biedt verder uit te breiden. Op het gebied van taal- en digitale vaardigheden heeft de bibliotheek op dit moment een fundamentele rol. Het Informatiepunt Digitale Overheid, de Voorleesexpres en BoekStart zijn projecten die op dit moment een constante bijdrage leveren in de bestrijding van laaggeletterdheid en het versterken van de basisvaardigheden. Door deze programma's verder uit te breiden kan zowel de kwaliteit als de frequentie van dit aanbod worden verbeterd. Echter maakt dit voorstel ook dat de bibliotheek meer moet samenwerken met andere initiatieven op het gebied van cultuur (passend bij de [cultuurvisie](#)).

¹ Dit betreft de gemeenten Nijmegen, Beuningen, Heumen, Berg en Dal, Overbetuwe en Lingewaard

Het voorstel om een bestemmingsreserve te voorzien met de inrichting van de vestiging in Zetten in het vooruitzicht voorziet in een aankomende behoefte. De locatie in Zetten waar de bibliotheek op dit moment is gevestigd (de Wanmolen) voldoet ook voor de bibliotheek niet aan de eisen. Het plan om tot een nieuwe Wanmolen te komen wordt ook door de bibliotheek gedragen, maar daar staat tegenover dat voor de inrichting in deze fase geen middelen zijn voorzien. Door nu een bestemmingsreserve op te gaan bouwen kan de bibliotheek op termijn wel voor een degelijke inrichting zorgen, zodat ook deze locatie toekomstbestendig wordt ingericht als huiskamerlocatie. Echter heeft de gemeente tot op heden nog niet eerder een bestemmingsreserve gehad voor het bibliotheek werk. De totale exploitatiesubsidie is onder de landelijke norm gebleven.

De gemeenteraad vertrouwt er op het college te hebben geadviseerd.

Hoogachtend,

de raad,
de griffier,

de voorzitter,

drs. D.E. van der Kamp

Patricia Hoytink-Roubos